

Seat No. : _____

MB-120

March-2019

M.A., Sem.-III

502 : History

(Economic History of Colonial India)

Time : 2:30 Hours]

[Max. Marks : 70

સૂચના : દરેક પ્રશ્નોના જવાબ આપો.

1. (A) 19મી સદીના મધ્યભાગ દરમિયાનની ભારતની અર્થવ્યવસ્થાનું સ્વરૂપ ચર્ચો. 14

અથવા

હિંદની સાંસ્થાનિક સરકારની કૃષિ નીતિનું વિશ્લેષણ કરો.

(B) નીચેનામાંથી કોઈપણ ચારને જોડો : 4

A	B
(1) પેલસાર્ટ	(a) આઈને અકબરી
(2) અબુલ ફઝલ	(b) રાષ્ટ્રવાદી અર્થશાસ્ત્રી
(3) અમલેન્દ્ર ગુહા	(c) ડચ મુસાફર
(4) વિલિયમ કેપ	(d) વિદેશી આર્થિક ઇતિહાસકાર
(5) લોર્ડ કોર્નવોલિસ	(e) રૈયતવારી પદ્ધતિ
(6) થોમસ મુનરો	(f) કાયમી જમાબંધી

2. (A) ભારતમાં સહકારી આંદોલનનો ઉદ્ભવ અને વિકાસ તપાસો. 14

અથવા

ભારતમાં રેલવેના વિકાસના તબક્કાઓનું વર્ણન કરો.

(B) ખાલી જગ્યા પૂરો : (કોઈપણ ચાર) 4

(1) પૂનામાં કૃષિ કોલેજની શરૂઆત _____ વર્ષમાં થઈ.	(1908, 1910)
(2) રોયલ કમિશન ઓન એગ્રીકલ્ચરની સ્થાપના _____ વર્ષમાં થઈ.	(1928, 1926)
(3) સ્ટાન્ડર્ડ વેઈટ એક્ટ _____ વર્ષમાં પસાર થયો.	(1939, 1941)
(4) ભારતમાં રેલવેની શરૂઆત _____ વર્ષમાં થઈ.	(1856, 1853)
(5) ભારતમાં પ્રથમ દુષ્કાળ પંચની રચના _____ વર્ષમાં થઈ.	(1878, 1880)
(6) હિંદમહાસાગરમાં પ્રથમ વખત સ્ટીમર _____ વર્ષમાં દાખલ થઈ.	(1822, 1820)

3. (A) વ્યાપારી અને પ્રયોજક વચ્ચેનો તફાવત સ્પષ્ટ કરી એક પ્રયોજક તરીકે જન્મશેદજી તાતાનું મૂલ્યાંકન કરો. 14

અથવા

વ્યાપારી અને પ્રયોજક વચ્ચેનો તફાવત સ્પષ્ટ કરી એક પ્રયોજક તરીકે વાલચંદ હીરાચંદનું મૂલ્યાંકન કરો.

- (B) તમારો જવાબ હા/ના માં લખો : (કોઈપણ ત્રણ) 3
- (1) DCM-I ના સ્થાપક લાલા શ્રીરામ હતા.
 - (2) અનિલ સ્ટાર્ચ પ્રોડક્શનના સ્થાપક કસ્તુરભાઈ લાલભાઈ હતા.
 - (3) રાવલગાંવ ચોકલેટના સ્થાપક લાલા શ્રીરામ હતા.
 - (4) હિન્દુસ્તાન એરક્રાફ્ટ કંપનીના સ્થાપક જન્મશેદજી તાતા હતા.
 - (5) બોમ્બે મિલ હેન્ડસ એસોશીએશનના સ્થાપક નારાયણ મેઘજી લોખંડે હતા.

4. (A) ભારતમાં કામદાર સંઘ આંદોલનનો ઉદ્ભવ અને વિકાસ લખો. 14

અથવા

દાદાભાઈ નવરોજીના આર્થિક વિચારોનું મૂલ્યાંકન કરો.

- (B) તમારો જવાબ એક કે બે વાક્યમાં લખો. (કોઈપણ ત્રણ) 3
- (1) શોરાબજી શાપુરજી બંગાળી કોણ હતા ?
 - (2) કામદાર હિતવર્ધક સભાની સ્થાપના કયા વર્ષે થઈ ?
 - (3) 'ટ્રેડીન ઓફ વેલ્થ'નો સિદ્ધાંત કોણે આપ્યો ?
 - (4) ટ્રસ્ટીશીપના સિદ્ધાંત સાથે કોનું નામ જોડાયેલું છે ?
 - (5) એસ.એ. ડાંગે કોણ હતા ?

Seat No. : _____

MB-120

March-2019

M.A., Sem.-III

502 : History

(Economic History of Colonial India)

Time : 2:30 Hours]

[Max. Marks : 70

Instruction : Attempt **all** the questions.

1. (A) Discuss the nature of Indian economy during the mid-nineteenth century. **14**

OR

Analyse Agrarian policy of the colonial government in India.

- (B) Match any **four** out of the following : **4**

A

B

(1) Pelsaert	(a) Ain-i-Akbari
(2) Abul Fazl	(b) Nationalist Economist
(3) Amlendra Guha	(c) Dutch traveller
(4) William Cap	(d) Foreign economic historian
(5) Lord Cornwallis	(e) Raiyatwari system
(6) Thomas Munro	(f) Permanent settlement

2. (A) Examine the rise and growth of co-operative movement in India. **14**

OR

Describe developmental phases of railway in India.

- (B) Fill in the blanks : (any **four**) **4**

- (1) Agricultural college in Poona started in _____. (1908/1910)
- (2) Royal Commission on agriculture established in _____. (1928/1926)
- (3) Standard Weight Act passed in _____. (1939/1941)
- (4) Railway started in India in _____. (1856/1853)
- (5) First Famine Commission in India constituted in _____. (1878/1880)
- (6) First time, steamer entered in the Indian Ocean in _____. (1822/1820)

3. (A) Classify the difference between merchant and entrepreneur and evaluate Jamshetji Tata as an entrepreneur. 14

OR

Classify the difference between merchant and entrepreneur and evaluate Valchand Hirachand as an entrepreneur.

- (B) Write your answer in true / false : (any **three**) 3
- (1) The founder of the DCM-I was Lala Sri Ram.
 - (2) The founder of Anil Starch Products was the Kasturbhai Lalbhai.
 - (3) The founder of Rawalgaon Chocolate was the Lala Sri Ram.
 - (4) The founder of Hindustan Aircraft Company was the Jamshedji Tata.
 - (5) The founder of Bombay Mill Hands Association was the Narayan Meghji Lokhande.

4. (A) Write the rise and growth of trade union movement in India. 14

OR

Evaluate economic ideas of Dada Bhai Naoroji.

- (B) Write your answer in **one** sentence : (any **three**) 3
- (1) Who was Sorabji Saporji Bengali ?
 - (2) In which year Kamdar Hitvardhak Sabha established ?
 - (3) Who propounded the theory of drain of wealth ?
 - (4) Whose name is associated with the principle of Trusteeship ?
 - (5) Who was S.A. Dange ?
-